

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/31/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123204577
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Tisová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3123204577.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Silvie Tisovej a členov senátu JUDr. Ladislava Mejstríka a JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, a C. B., nar. XX.XX.XXXX, pobytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, deti rodičov: matka D. B., nar. XX.XX.XXXX, pobytom C. XXX, zastúpená JUDr. Marián Rojko, advokát so sídlom Považská Bystrica, Železničná 90/12, a otec C. B., nar. XX.XX.XXXX, pobytom C. XXX, o návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie otca voči rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 85P/13/2023 - 107 zo dňa 19.09.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom č. k. 85P/13/2023 - 107 zo dňa 19.09.2023 Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) vo výroku I. návrh otca na zníženie výživného na maloleté („mal.“) deti zamietol. Vo výroku II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Prvostupňový súd poukázal na to, že otec sa domáhal zníženia výživného, ktoré bolo určené pred veľmi krátkou dobou, a to rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 6P/24/2022 - 71 zo dňa 28.09.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5CoP/66/2022 - 98 zo dňa 08.02.2023, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 09.03.2023. Konštatoval, že v tom čase sa otec nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody, kde nebol zaradený do pracovného procesu, a teda bol bez akéhokoľvek príjmu, pričom pri určení výživného sa uplatnil princíp tzv. potenciality príjmu otca. Uviedol, že od vtedy sa finančná situácia otca zlepšila v tom smere, že od 01.02.2023 mu bol na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica („ÚPSVaR PB“) v súvislosti so zabezpečovaním starostlivosti o jeho matku vyplácaný peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo výške 525,65 eur mesačne. Poukázal na to, že matke vzrástli náklady na zabezpečenie riadnej výživy mal. A., ktorá začala v školskom roku 2023/2024 navštevovať 1. ročník Strednej priemyselnej školy v C. E., stravuje sa v školskej jedálni a za štúdiom dochádza autobusom. Konštatoval, že otec sa o výchovu mal. detí nezaujíma, nenavštevuje ich, do marca 2023 nijakým spôsobom na ne neprispieval, následne začal poukazovať len 33 eur mesačne na každé z detí. Súd prvej inštancie mal za to, že aj keď otec zabezpečuje starostlivosť o svoju matku, ktorej miera funkčnej poruchy podľa komplexného posudku ÚPSVaR PB predstavuje 80 percent, nemôže táto starostlivosť predchádzať plneniu si vyživovacej povinnosti otca voči mal. deťom a nemôže ohrozovať ich riadnu výživu, keďže matka dosahuje priemerný mesačný zárobok len vo výške 935 eur netto vrátane daňového bonusu (vyplácaného vo výške 261 eur mesačne). Uviedol, že príjem matky nie je spôsobilý pokryť všetky výdavky detí, nakoľko výlučne sama uhrádza splátky spoločného hypotekárneho úveru

rodičov vo výške 300 eur mesačne, aby neohrozila ich bytové potreby. Taktiež poukázal na to, že rodičia ešte majú vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére F., ktorej výživu v rozhodujúcej miere zabezpečuje výlučne matka. Konštatoval potenciál otca dosahovať na trhu práce príjem 700 až 1.250 eur mesačne s tým, že má upraviť svoje osobné pomery (vrátane starostlivosti o svoju matku) tak, aby si svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom mohol riadne plniť.

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec považujúc vyhodnotenie jeho finančnej situácie ako zlepšenej za účelové, nakoľko podľa neho z rozhodnutia ÚPSVaR PB vyplýva, že jeho matka trpí funkčnou poruchou vyžadujúcou celodennú opateru. Tvrdil, že uvedené mu bráni zamestnať s tým, že umiestnenie jeho matky v domove opatrovateľskej služby by bolo problematické vzhľadom na jej starobný dôchodok vo výške 460 eur, ktorý by nepokryval výdaje s tým spojené. Uviedol, že náklady spojené s nákupom palivového dreva, plynu a pod. znáša spolu so svojou matkou. Za účelové považoval aj to, že matka podáva na neho trestné oznámenia a návrhy na exekúciu pre neplatenie výživného, hoci dobre vie, že okrem príspevku na opatrovanie iný príjem nemá. Poprel, že by sa o deti nezaujímal a tvrdil, že matka ich vedie proti nemu, a preto ho deti odmietajú. Poukázal tiež na to, že matka má okrem hlavného príjmu z pracovného pomeru aj vedľajší príjem, ktorého výšku 86,50 eur považoval za podhodnotenú. Taktiež poprel, že by svoje doterajšie pracovné pomery ukončil z dôvodu požívania alkoholu, nakoľko to nekonštatoval ani Okresný súd Považská Bystrica v konaní sp. zn. PB-14Pc/14/2022, v ktorom sa domáhal zníženia výživného na plnoletú dcéru F.. V uvedenom konaní mu prvostupňový súd uznal, že vzhľadom na opatrovanie matky je vylúčené, aby pracoval v zahraničí, a existuje teda dôležitý dôvod, pre ktorý mohol zárobkovú činnosť v zahraničí ukončiť.

Mal za to, že súd prvej inštancie mal vychádzať z jeho reálneho príjmu 525,65 eur, a nie z potenciálneho príjmu, nakoľko nie je schopný vyšší príjem dosiahnuť. Žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a vyhovel jeho návrhu na zníženie výživného na zákonom stanovené minimálne výživné.

4. Vo vyjadrení k odvolaniu otca matka so znížením výživného nesúhlasila považujúc odvolanie za nedôvodné, pričom navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť. Otcom uvádzane dôvody odvolania nepovažovala za také, ktoré by ho zbavovali povinnosti plniť si vyživovaciu povinnosť, resp. túto obmedzovali na minimálnu výšku, najmä ich však nepovažovala za dôvod na zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o určení výživného, ktorý nadobudol právoplatnosť iba tri mesiace pred podaním návrhu v tomto konaní. Podľa nej otec sa domáha zmeny predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pri ktorom type konania sa podmienky na prípadnú zmenu rozhodnutia posudzujú inak ako v konaní o určení výživného (ako je to napr. v konaní o úpravu výživného plnoletej dcéry). Mala za to, že dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti môže byť iba závažnejšia zmena pomerov a nestačí úvaha, že doterajšie výživné je neprimerané; inak by išlo o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Podľa nej bolo správne skonštatované, že došlo k zmene pomerov najmä u mal. detí v súvislosti s nárastom životných nákladov, nástupom mal. A. na strednú školu, čo naopak odôvodňuje zvýšenie výživného. Podľa nej došlo aj preukázateľne k zvýšenému príjmu otca, keď predtým bol bez príjmu a v súčasnosti je jeho príjem 525,65 eur. Zároveň podotkla, že vyživovacia povinnosť voči deťom predchádza vyživovaciu povinnosť voči rodičom (R 102/1967). Poukázala na to, že otec má dvoch súrodencov, ktorí sú taktiež povinní plniť si vyživovaciu povinnosť voči svojej matke. Podľa nej otec zneužíva vyživovaciu povinnosť k matke na úkor svojich detí, pretože tieto s ním majú narušený vzťah v dôsledku trestného činu nebezpečného vyhrážania, ktorého sa otec dopustil voči matke a za ktorý bol aj odsúdený.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadril.

6. Na vyjadrenie matky otec uviedol, že nepopierateľne došlo k zmene jeho príjmových a majetkových pomerov v tom smere, že od 01.02.2023 mu bol priznaný príspevok na opatrovanie matky, čo ho podstatne obmedzuje v možnostiach zamestnať sa. Mal za to, že bolo porušené jeho právo na spravodlivé konanie, nakoľko súd prvej inštancie túto skutočnosť vyhodnotil v jeho prospech v konaní sp. zn. PB-14Pc/14/2022, pričom v tomto konaní ju vyhodnotil v jeho neprospech. Za nedôvodné považoval tvrdenie matky, že zneužíva plnenie vyživovacej povinnosti voči svojej matke na úkor svojich detí, pričom narušený vzťah s deťmi pripísal nedobrému vzťahu medzi rodičmi.

7. Na vyjadrenie otca sa matka vyjadrila tak, že k porušeniu práva na spravodlivé konanie vo vzťahu k jeho opatrovateľskému príspevku rozdielnym postupom súdu v konaní o určenie výživného plnoletej dcéry a v tomto konaní nedošlo, nakoľko konanie sp. zn. PB-14Pc/14/2022 nie je stále právoplatne skončené, pričom v danom konaní ide o prvotné určenie výživného, a nie o jeho zmenu. Poukázala na to, že ak otec v návrhu v tomto konaní uvádzal, že už v čase jeho určenia nebol schopný platiť také výživné, je teda zrejmé, že sa domáha preskúmania pôvodného právoplatného rozhodnutia, čo považovala za neprípustné. Vo zvyšku zotrvala na svojej predchádzajúcej argumentácii.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ v spojení s § 3 ods. 5 CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok prvoinštančného súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Dospel k záveru, podľa ktorého súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, ktoré následne správne právne posúdil a pri rozhodovaní vychádzal zo zásad stanovených Zákonom o rodine týkajúcich sa vyživovacej povinnosti rodičov k mal. deťom. Stotožňuje sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto len konštatuje správnosť jeho záverov, pričom uvádza, že otec v odvolaní neuviedol žiadne dôvody, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav, resp. s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie.

9. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že ťažké zdravotné postihnutie otcovej matky nepopierateľne vyžaduje dvadsaťštyrihodinový dohľad, avšak tento nemusí byť zabezpečený výlučne zo strany otca, na úkor jeho zamestnania. Otec totiž nepoprel tvrdenia matky, podľa ktorých má ešte ďalších dvoch súrodencov, ktorí podľa názoru odvolacieho súdu sú taktiež povinní sa o svoju matku postarať. Je teda na otcovi a jeho súrodencoch, aby zvolili primeranú formu starostlivosti o svoju matku, ktorá by nemala ísť na úkor jeho vyživovacej povinnosti k mal. deťom. Neobstojí ani argumentácia otca, podľa ktorej by dôchodok starej matky nevystačil na náklady spojené s jej umiestnením do zariadenia sociálnej starostlivosti; v takom prípade je totiž na príbuzných, aby náklady prevyšujúce príjem opatrovanej osoby hradili (zo svojich príjmov).

10. Podľa názoru odvolacieho súdu je v možnostiach a schopnostiach otca zamestnať sa aspoň na čiastočný pracovný úväzok, resp. ako brigádnik, a získať tak ďalší príjem zodpovedajúci jeho veku, zdravotnému stavu, odbornosti a dovtedajším pracovným skúsenostiam, napr. v priemysle, stavebníctve, strojárstve, prípadne iných zamestnaniach nevyžadujúcich odbornosť, ktorým by mohol doplniť svoj príjem z opatrovateľskej činnosti sume 526 eur. V týchto odvetviach sa priemerný hrubý príjem v prípade hlavného pracovného pomeru (podľa verejne dostupných štatistík Štatistického úradu SR) pohybuje od 1 000 eur do 1 500 eur, pričom aj z brigádnickej činnosti by otec mohol hradiť dosiaľ určené výživné.

11. Odvolací súd podčiarkuje, že otec by mal vynaložiť maximálne úsilie, aby si mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom, ktorá má prioritu aj pred starostlivosťou o jeho matku, a to v primeranom rozsahu, ktorý zodpovedá potrebám dospievajúcich detí. Dosiaľ určené výživné vo výške 130 eur na mal. A. a 110 eur na mal. C. vzhľadom na ich vek a skutočnosť, že A. už navštevuje strednú školu, možno považovať za minimálne, a to najmä, ak osobnú starostlivosť o deti (vrátane zabezpečenia bývania) vykonáva matka, otec nad rámec výživného nijako neprispieva (dokonca prispieva len minimálnym výživným) a s deťmi sa nestretáva, aj keď mu v tom žiadna objektívna prekážka nebráni.

12. Pokiaľ otec poukazoval na zvýšenie príjmu matky od posledného určenia výživného, odvolací súd konštatuje, že išlo o zvýšenie len v minimálnom rozsahu (zo sumy 820 eur + vedľajší príjem 87 eur na sumu 935 eur). Súčasne podotýka, že ani vyšší príjem druhého rodiča nemôže mať vplyv na rozsah vyživovacej povinnosti povinného rodiča. Odvolací súd nepovažuje za spravodlivé, pokiaľ by zvýšené úsilie jedného rodiča bolo dôvodom pre zníženie vyživovacej povinnosti toho rodiča, ktorý sa o dieťa nestará ani nezabezpečuje jeho bytové potreby a navyše ani nehľadá možnosti, aby sa mohol zamestnať, zvýšiť si príjem a tak si plniť vyživovaciu povinnosť vo väčšej miere.

13. Odvolací súd považuje za nedôvodnú aj námietku otca, podľa ktorej sa súd prvej inštancie v konaní o určenie výživného pre plnoletú F. vedenom pod sp. zn. PB-14Pc/14/2022 inak vysporiadal s otázkou poberania opatrovateľského príspevku otcom, keď ustálil, že takýto príjem zodpovedá jeho potenciálu.

V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že rozsudok v uvedenej veci nie je dosiaľ právoplatný. Na strane druhej F. ako plnoleté dieťa je schopná si aspoň čiastočne doplniť svoj príjem aj brigádnickou prácou študenta, a teda nie je v takom rozsahu odkázaná na výživné od svojich rodičov tak, ako je to v prípade mal. detí.

14. Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že naposledy sa pomery účastníkov konania preskúmavali len v nedávnej dobe (rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 6P/24/2022-71 zo dňa 28.09.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5CoP/66/2022-98 zo dňa 08.02.2023). U mal. A. sa odvtedy zvýšili výdavky na dopravu a stravovanie, keďže je študentkou strednej školy mimo svojho bydliska. Tiež bolo nutné prihliadnuť k tomu, že matka naďalej hradí spoločný úver rodičov na zabezpečenie bývania.

15. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP majúc za to, že neexistujú výnimočné okolnosti, pre ktoré by bolo spravodlivé niektorému z účastníkov priznať náhrada trov konania.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).